

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **R.S.**

oskarżonego z art. 190 § 1 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 lipca 2023 r.,

skargi Prokuratora Prokuratury Rejonowej Katowice – Południe w Katowicach

na wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 3 kwietnia 2023 r., sygn. akt VI Ka 5/23,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego Katowice – Wschód w Katowicach

z dnia 11 sierpnia 2022 r., sygn. akt IV K 164/22,

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

1. oddalić skargę;

2. obciążyć Skarb Państwa kosztami postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach, wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2022 roku, sygn. akt IV K 164/22, uznał R.S. za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu skargą publiczną, wymierzając mu kary:

1. za czyn z art. 288 § 1 k.k. 1 roku ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym,
2. za czyn z art. 190 § 1 k.k. 10 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele

społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym i skazał go w konsekwencji na karę łączną w wymiarze 1 roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym.

Nadto Sąd Rejonowy orzekł obowiązek naprawienia szkody, zobowiązał oskarżonego do przeproszenia pokrzywdzonego, zaliczył na poczet orzeczonej kary okres rzeczywistego pozbawiania wolności w sprawie oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

W wyniku wywiedzionej apelacji przez oskarżyciela publicznego Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2023 roku, sygn. akt VI Ka 5/23, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania w całości Sądowi pierwszej instancji, wskazując na istotne braki w zakresie postępowania dowodowego, a to konieczność dopuszczenia dowodu z opinii biegłych lekarzy psychiatrów, dla ustalenia poczytalności oskarżonego *a tempore criminis* i dopiero po stanowczym ustaleniu w tym zakresie przeprowadzenia kolejnych czynności, po to, by rozstrzygnięcie, jakie w sprawie zapadnie, nie mogło być już skutecznie kwestionowane.

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego złożył Prokurator Prokuratury Rejonowej Katowice – Południe w Katowicach, który zarzucił rażącą obrazę prawa procesowego, to jest art. 437 § 2 zd.2 k.p.k., która miała wpływ na treść wyroku, wskutek błędnego uznania, iż zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, podczas gdy wskazany przez Sąd Odwoławczy do przeprowadzenia dowód z opinii sądowo-psychiatrycznej można było przeprowadzić podczas postępowania odwoławczego,

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Odwoławczy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest niezasadna.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k., skarga może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub w wypadku zaistnienia uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Ograniczenie podstaw skargowych do tych, jakie wskazano w tym przepisie oznacza, że zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ograniczony jest wyłącznie do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 23). Co do zasady, Sąd Najwyższy nie jest więc, pomijając kwestię bezwzględnych przyczyn odwoławczych (niezależnie czy zaistniałych w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, czy w postępowaniu apelacyjnym), uprawniony do badania, czy sąd odwoławczy prawidłowo stwierdził zaistnienie uchybienia stanowiącego względny powód odwoławczy, może jedynie ocenić czy z powodu stwierdzonych przez ten sąd uchybień, pierwszoinstancyjny przewód sądowy powinien zostać powtórzony w całości. W konsekwencji, wskazanie w skardze na wyrok sądu odwoławczego naruszenia innego przepisu niż art. 437 § 2 k.p.k. i art. 439 § 1 k.p.k., nawet w powiązaniu z którymkolwiek z tych uregulowań, oznacza, że jest ona niedopuszczalna (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 stycznia 2018 r., II KS 1/18, OSNKW 2018, z. 5, poz. 38 oraz z dnia 25 września 2018 r., V KS 19/18, OSNKW 2018, z. 12, poz. 81).

Autor skargi wywodzi, że Sąd odwoławczy wydając kwestionowany wyrok kasatoryjny dopuścił się naruszenia przepisu art. 437 § 2 k.p.k., poprzez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wobec konieczności przeprowadzenia przez Sąd meriti na nowo przewodu sądowego w całości, podczas gdy w realiach sprawy taka przesłanka nie zachodzi ze względu na to, że dowód z opinii sądowo – psychiatrycznej można było przeprowadzić w toku postępowania odwoławczego.

Skarżący, zdaniem Sądu Najwyższego, zupełnie pomija jednak argumentację Sądu Okręgowego, który wyraźnie wskazał, że przeprowadzenie przewodu sądowego w toku pierwszej instancji bez wyjaśnienia kwestii

poczytalności oskarżonego *a tempore criminis*, powoduje konieczność przeprowadzenia tego przewodu na nowo w całości, już po ostatecznym ustaleniu tej rudymen tarnej kwestii, co nastąpi przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Nie ma racji skarżący, który kwestionuje uchylenie wyroku wskazując, że w sprawie nie zachodzi konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo w pełnym zakresie. Skarżący nie dostrzega argumentacji Sądu odwoławczego, który szczegółowo odniósł się do tej kwestii - wskazując, że zebrane dowody poddać należy ponownej wszechstronnej i wnikliwej analizie, ale dopiero po ustaleniu kwestii poczytalności oskarżonego. Sąd Okręgowy wskazał na motywy, które doprowadziły do uchylenia zaskarżonego orzeczenia. Należy zauważyć, że gdyby po zasięgnięciu opinii sądowo – psychiatrycznej okazało się, że zachodzi przesłanka obrony obligatoryjnej, to stosownie do art. 79 § 3 k.p.k. udział obrońcy oskarżonego w rozprawie byłby obowiązkowy. Przeprowadzenie rozprawy pod nieobecność obrońcy oskarżonego stanowiłoby więc naruszenie tego przepisu, co skutkowałoby wystąpieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., której nie można sanować w postępowaniu apelacyjnym.

Uzasadnienie wyroku Sądu II instancji przekonuje, że braki postępowania pierwszoinstancyjnego stały na przeszkodzie zaakceptowaniu wydanego wyroku przez Sąd Rejonowy. Zadecydowały o tym kwestie proceduralne mające swoje umocowanie przede wszystkim w unormowaniach o charakterze gwarancyjnym, które muszą być zachowane (zrealizowane) na każdym etapie postępowania jurysdykcyjnego, w tym przede wszystkim podczas postępowania rozpoznawczego w instancji *a quo*.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

[JML]

[as]

